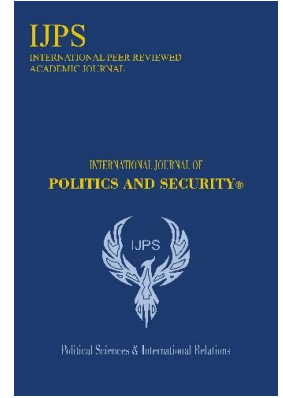

International Journal of Politics and Security (IJPS)

ISSN: 2667-8268

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijps>

Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kamu Diplomasisi

Yazar(lar) / Author(s): Gökhan KÖMÜR

Kaynak / Source: International Journal of Politics and Security (IJPS) / Cilt 2 / Sayı 3 / Mayıs 2020, ss.89-115

Geliş Tarihi / Received Date: 07.04.2020

Kabul Tarihi / Accepted Date: 20.04.2020

How to cite this article:

Kömür, Gökhan. “Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kamu Diplomasisi”. *International Journal of Politics and Security (IJPS)*, Cilt.2, Sayı. 3, 2020, ss.89-115

Bu makalenin tüm hakları International Journal of Politics and Security (IJPS) Dergisi'ne aittir. Önceden yazılı izin almadan hiçbir iletişim, kopyalama ya da yayın sistemi kullanılarak yeniden yayımlanamaz, çoğaltılamaz, dağıtılamaz, satılamaz veya herhangi bir şekilde kamunun ücretli/ücretsiz kullanımına sunulamaz. Akademik amaçlı alıntılar bu kuralın dışındadır. Yazıda belirtilen fikirler yalnızca yazarına/yazarlarına aittir.

Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kamu Diplomasisi

Gökhan KÖMÜR*

Özet

Küreselleşen dünyanın giderek değişmesi ve dünyanın artık eski dünya olmaması, yeni aktörlerin ortaya çıkması ve yeni anlayışların oluşması, ülkeler arasında stratejinin daha güçlü olmasını gerektirmektedir. Bu stratejik gücün ise en kuvvetli silahı, kamu diplomasisidir. Uluslararası sistemin farklı boyut kazandığı günümüzde, bu sistemde kabul görmek için eski diplomasi alışkanlıklarının terk edilmesi gerekmektedir. Böyle sistemde, devletler, ulusal ve uluslararası menfaatlerini korumak için ortaya çıkan yeni aktörleri kontrol etmek ve bu aktörleri kullanmak için yeni politikalar üretmelidir. Ortaya çıkan yeni ilişki biçimlerini doğru analiz etmeli bu doğrultuda küresel sisteme uygun çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Kamu diplomasisinin önemi, yabancı kamuoyunu ve gündemi etkileme becerisinde yatmaktadır. Yumuşak güç kamu diplomasisinin unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yumuşak güç günümüzde demokratik sistemlerin politikalarının en önemli kısmını oluşturmaktadır. Yumuşak güç kullanarak milletler arasında etkileşime fırsat veren kamu diplomasisi araçları, ekonomik, kültürel, siyasi ortaklıkların ve barış ortamının oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Dünyada cazibe merkezi olarak görülen, kendisini çok iyi ifade edebilen ve anlatan, güvenilirlik kazanmış, işbirliğine açık olan ülkeler, dış politikada ve yabancı kamuoyu nazarında stratejik değerlerini artırarak uluslararası politikada kendilerine önemli bir yer bulmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı literatürdeki diğer çalışmaları da inceleyerek yumuşak güç unsuru olan kamu diplomasisinin daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve önemini ortaya çıkarmaktır. Çalışmada öncelikle kamu diplomasisi kavramı ele alınarak, anlamı, tarihsel arka planı, amacı ve hedefleri, özellikleri ve unsurları, faaliyet alanı ve boyutları ve son olarak da yumuşak güç kavramı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kamu Diplomasisi, Yumuşak Güç, Sert Güç Kimlik, Dış Politika, Küreselleşme*

Public Diplomacy as an Element of Soft Power

Abstract

The changing globalization of the world and the fact that the world is no longer the old world, the emergence of new actors and the formation of new insights require a stronger strategic power among countries. The most powerful weapon of this strategic power is public diplomacy. In today's world where the international system has gained a different dimension, the old diplomatic habits must be abandoned in order to be accepted in the international system. In such a system, states should develop new policies to control and use the emerging actors to protect their national and international interests. Analyze

* Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Yerel Yönetimler Bölümü, gkomur@bayburt.edu.tr. ORCID ID: 0000-0002-7516-2560

Makalenin geliş tarihi 07.04 2020

Makalenin kabul edilmiş tarihi: 20.04.2020

emerging new relationship types correctly and work in accordance with global system. The importance of public diplomacy lies in its ability to influence the foreign public and the agenda. Soft power is one of the elements of public diplomacy. Soft power today is the most important part of the policies of democratic systems. The tools of public diplomacy, which enable the interaction between nations by using soft force, pave the way for the establishment of economic, cultural, political partnerships, and peace environment. Countries regarded as centers of attraction in the world that express they well have gained credibility and that are open to cooperation find an important place in international politics by increasing their strategic values in foreign policy and foreign public opinion. This study aims at examining the other studies in the literature and providing a better understanding of public diplomacy which is an element of soft power and revealing its importance. In this study, firstly the concept of public diplomacy; its meaning, historical background, objectives, characteristics, and elements, field of activity, and dimensions and finally the concept of soft power are examined.

Keywords: Public Diplomacy, Soft Power, Hard Power, Identity, Foreign Policy, Globalization

1. Giriş

Ortaçağda deniz yollarına sahip olan devletler, tüm dünyaya hükmetme gücüne sahip olmaktadır. Günümüzde ise deniz yollarının yerini farklı yollar almış bulunmaktadır. Bu yollardan bir tanesi ise kamu diplomasisi olarak adlandırılmaktadır ve ülkelerin dış politikalarında bir güç unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır.¹

Kamu diplomasisi dış politikada aktif diplomasi yürütme gayreti gösteren devletlerin klasik diplomasi araçları yanında yürütmesi gereken önemli bir diplomasi yöntemidir ve popülaritesi günden güne artmaktadır. Esas vurgulanması gereken nokta bu yöntemi uluslararası dinamiklerin her gün değiştiği bir ortamda doğru ve etkili kullanmaktır. Kamu diplomasisinin önemi, yabancı kamuoyunu ve gündemi etkileme becerisinde yatmaktadır.

Kamu Diplomasisi (Public Diplomacy) kavramı Türkiye’de yeni kullanılmaya başlandığı için, ülkemize kamu diplomasisi vizyonu kazandırmak, etkin kullanılmasını sağlamak, araçların doğru tespit edilerek başarıya ulaşmasını gerçekleştirmek de zorunlu hale gelmektedir. Bu sebeple dünyada alternatif yeni diplomasi yöntemlerinin geliştirildiği ve uygulamaya konulduğu uluslararası arenada Türkiye, kamu diplomasisi konusuna ulusal ve uluslararası çıkarları ilgilendiren stratejik bir konu olarak bakmalı, geleceğini inşa etmede

¹Şeref Ateş, “Yunus Emre Enstitüsü ve Kültürel Diplomasi,” *Kültürel Diplomaside Sınırların Dışında Düşünmek*, ed. Şeref Ateş vd., (İstanbul: Yunus Emre Enstitüsü Kültürel Diplomasi Akademisi Yayınları, 2016), 21.

büyük katma değeri olacak bir unsur olarak görmelidir

Güç denilen kavram insanların muhataplarından elde etmek istediklerine sahip olmasıdır ve değişik yöntemler deneyerek elde edilebilir. Bunların birinci yöntemi güç ve zor kullanmaktır. İkinci yolu ise bedelini vererek, satın almaktır. Üçüncü yolu ise yumuşak güç, yani hedefini razı ederek kendi savları doğrultusunda inandırmaktır.²

Yumuşak güç kamu diplomasisinin unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yumuşak güç günümüzde demokratik sistemlerin politikalarının en önemli kısmını oluşturmaktadır. Yumuşak güç kullanarak milletler arasında etkileşime fırsat veren kamu diplomasisi araçları, ekonomik, kültürel, siyasi ortaklıkların ve barış ortamının oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Dünyada cazibe merkezi olarak görülen, kendisini çok iyi ifade edebilen ve anlatan, güvenilirlik kazanmış, işbirliğine açık olan ülkeler, dış politikada ve yabancı kamuoyunun nazarında stratejik değerlerini artırarak uluslararası politikada kendilerine önemli bir yer bulmaktadırlar.

Kamu diplomasisinin tek bir tanımını yapmak sosyal bilimler literatüründeki diğer kavramlar gibi oldukça zordur. Kavramın tarihsel arka planına bakıldığında farklı kamu diplomasisi tanımlarını görmek mümkündür. “Kamu diplomasisi” kavramı, Amerikan orijinli bir kavramdır ve kuramda ve uygulamada bu ülkenin örneklerini yansıtmaktadır. Kamu diplomasisi, günümüzün küreselleşen dünyasının değişen uluslararası ilişkiler sisteminin gelişen diplomatik ilişkilerin ve iletişim biçimlerinin yeni halidir. Günümüzde başka halkların ve ulusların kalplerini kazanma ve zihinlerini etkileme gündeme gelmektedir. Devletlerin devletlerle olan iletişimi ise, onların menfaatlerinin korunmasına yetmemektedir. Bu da eş zamanlı olarak kamu diplomasisi çalışmalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

2. “Kamu Diplomasisi” Kavramı ve Tanımı

Kamu diplomasisinin tek bir tanımını yapmak sosyal bilimler literatüründeki diğer kavramlar gibi oldukça zordur. Kavramın tarihsel arka planına bakıldığında farklı kamu diplomasisi tanımlarını görmek mümkündür. Bu konu biraz da kavramların hangi amaçla

²Ateş, “Yunus Emre Enstitüsü ve Kültürel Diplomasi,” 22.

nerede kullanılacağı ile ilgili bir durumdur. Kamu diplomasisi kavramından önce diplomasi kavramının açıklanması, bu kavramının daha anlaşılır hale gelmesine zemin hazırlayacaktır. Birden çok tanımı bulunan kamu diplomasisi kavramı uygun yerlerde kullanılarak amacına daha uygun şekilde hizmet etmiş olacaktır.

“Diplomasi” kavramı, halk arasında genellikle “uluslararası politika” ya da “dış politika” ile aynı anlamda kullanılmaktadır. Fakat diplomasi, bu kavramların içeriğinden çok, bunların icra edilmesi ile alakalıdır. Farklı bir ifade ile diplomasi, “Bir iktidarın karar kıldığı konulardaki fikir ve düşüncelerini direkt olarak diğer ülkelerin karar mekanizmalarına ulaştırma sürecidir”.³

Diplomasi kavramının bu iki anlamının dışında başka anlamlara gelen kavramlar da kullanılmaktadır. Bunlar “uluslararası diplomatik sorunlar”, “çağdaş diplomasi”, 20. yüzyıl diplomasisi”, “karşılaştırmalı diplomasi” ve “diplomasi bölümü” şeklinde kullanılır. Fakat diplomasi bu anlamda kullanılması pek yaygın bir uygulama değildir ve bu kavram yerine direkt olarak “uluslararası ilişkiler” kavramı tercih edilmektedir. Aynı zamanda diplomasi, hükümetlerin dış ilişkiler bakanlığında çalışan diplomatların yapmış olduğu bir meslek olarak görülmektedir. Diğer bir ifade ile diplomasi kavramına kurumsal bir anlam yüklenmektedir.⁴

Diplomasi sürecinin içerisinde hükümetler, devlet başkanlıkları, dış ilişkiler bakanlıkları ve ilgili bakanlıklar bulunmaktadır. Bu tanımlamalar diplomasiyi, klasik görüş perspektifinde değerlendirmekte ve onu uluslararası politika aracı olarak diplomatlar tarafından icra edilen bir görev haline getirmektedir. Kamu diplomasisi kavramını su yüzüne çıkaran diplomasi kavramsallaşması ise bu yaklaşımdan daha fazlasına sahip bir bölgenin unsurudur.⁵ Diplomasi, bir uluslararası aktör tarafından uluslararası alana, çevreye, yön vermek ve idare etmek üzere çıkarılan savaştan başka diğer mekanizmaların da var olmasıdır. Bugün bu aktör, bir ülke, çok uluslu bir ortaklık, hükümet dışı örgüt, milletlerarası bir örgüt, terörist organizasyon ya da dünya sahnesinden diğer başka bir organizasyon olabilir.

³ Mehmet Gönlübol, *Uluslararası Politika: İlkeler, Kavramlar, Kurumlar* (Ankara: Siyasal Kitabevi, 1993), 112.

⁴ Tayyar Arı, *Uluslararası İlişkiler ve Dış politika*, 8. Baskı (İstanbul: MKM Yayıncılık, 2009), 341.

⁵ Aslı Yağmurlu, “Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kamu Diplomasisi”, 10, <http://kamudiplomasisi.org/pdf/halkla-iliskiler-ve-kamu-diplomasisi.pdf> (07.10.2019).

Cull'un eski kamu diplomasisi ve yeni kamu diplomasisi karşılaştırılmasında, teknolojik çerçevede öne çıkan iletişim araçları, yerel radyolar, gazeteler ve kablolu telefonlarken, yeni kamu diplomasisi anlayışında anında haber yayını yapan, uydular, internet ve cep telefonları gibi materyaller ön plana çıkmaktadır. Medyatik çerçevede eski kamu diplomasisinde iç ve dış haber sahasında her şey açıkken, yeni kamu diplomasisi anlayışında olaylar daha bulanık bir hal almaktadır. Yaklaşımın kaynağı olarak eski kamu diplomasisinde politik menfaatler ve propaganda rol oynarken, yeni kamu diplomasisi anlayışında kurumsal markalaşma ve işbirliği yer almaktadır. Terminolojik olarak bakıldığında ise eski kamu diplomasisi anlayışında uluslararası imaj ve itibar önemliyken, yeni kamu diplomasi anlayışında yumuşak güç ve milli marka daha görünür hale gelmektedir. Her ikisinde de genel amaç uluslararası çevrenin yönetimidir.⁶

Geleneksel diplomasi, hükümetlerden hükümete doğru gerçekleşen ilişkiler sonucu meydana gelmektedir. Kamu diplomasisi ise, hükümetlerin küresel kamuoyları ile iletişime geçmesini ve onların bu halkları bilgilendirme, etkileme ve ilgi çekmeye yönelik faaliyetlerini içermektedir.⁷ Yumuşak gücün bir parçası olan kamu diplomasisi, bir ulusun hükümetinin bir diğer ülkenin kamuoyuna doğrudan mesaj iletme çabasıdır.⁸

Ülkelerin sahip olduğu değerleri dünyaya daha iyi anlatabilmek kamu diplomasisinin esaslarına dayanmaktadır. "Yeni Dünya" olarak adlandırılan, uluslararası güç dengelerinin ve diplomasi yöntemlerinin değiştiği, eski dünyanın kurallarıyla, kalıplarıyla ve alışkanlıklarıyla hareket ederek başarının elde edilemeyeceği yeni bir dönem mevcuttur. Yeni Dünya dediğimiz bu dönemin yeni bir dili, üslubu ve yöntemi bulunmaktadır ve bu yöntemin adı da "kamu diplomasisi"dir.⁹ Tüm bu değişim sebeplerinde küreselleşen dünya ve onun sonucunda küreselleşmenin getirmiş olduğu etkenler yatmaktadır.

⁶ Nicholas Cull, "Public Diplomacy: Lessons from the Past," (Los Angeles: CPD Perspectives on Public Diplomacy Figueroa Press, 2009), 14.

⁷ Nancy Snow, "Rethinking Public Diplomacy," *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, Der. Nancy Snow and Philip Taylor (NY: Routledge, 2009), 6.

⁸ Jan Melissen, "The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice," *The New Public Diplomacy, Soft Power in International Relations*, ed. Jan Melissen (New York: Palgrave Macmillan, 2007), 5.

⁹ Abdullah Özkan, "Giriş Bölümü," *Kamu Diplomasisi Enstitüsü Serisi: 1*, ed. Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk (İstanbul: TASAM Yayınları, 2012), 9.

Kamu diplomasisi, hedeflenen kamuoyunun veya başka ülke vatandaşlarının, belirlenmiş bir siyaseti, devleti, oyuncuyu ve politikayı onaylar duruma gelmesi yönünde yürütülen kamu faaliyetleridir. Aynı zamanda uzun vadeli olarak toplumların kanaatlerini değiştirmeye yönelik çabalaradır. Diğer bir deyişle kamu diplomasisi toplumları bilgilendirme, dönüştürme, zihinlerdeki soruları cevaplama, önyargıları ortadan kaldırma faaliyetleridir.¹⁰

Kamu diplomasisi, ülkelerin tehdit, çıkar, fırsat ve olası tehdit merkezli değerlendirmelerine karşı oluşturdukları ve başka devletlerin kamuoylarını etkileme amacıyla yürütmüş oldukları faaliyetler toplamıdır. Kamu diplomasisi, devletler ve onlar adına hareket eden kurumlar, aktörler vasıtasıyla yürütülmekte ve geleneksel diplomasiden farklı olarak başka devletlerin hükümetlerine değil de hükümet dışı aktörlerine ve halklarına karşı kullanılmaktadır.¹¹

Kamu diplomasisi geleneksel diplomasinin ötesindeki uluslararası ilişkilerin boyutlarını kapsar. Devletler tarafından dış ülkelerde gündem oluşturulması, belli grupların yabancı ülkedeki gruplar ile temasa geçmesi, uluslararası ilişkilerin anlatılması ve siyaset üstündeki tesiri, diplomatlar ve bu meslek ile uğraşan yabancılar arasında haberleşmenin sağlanması ve kültürler arasındaki etkileşim süreci olarak örnek verebiliriz. Kamu diplomasisi Uluslararası arenada kendini ispatlamış devletlerin güçlü bir iletişim fonksiyonu olarak kullandığı istikrarlı ve inandırıcı şekilde sarf ettiği bir güç gayretidir.¹²

3. Kamu Diplomasisinin Arka Planı

Kamu diplomasisi, yeni bir kavram olarak, kendisine Uluslararası İlişkiler literatüründe yer bulmuş ve adından ülkemizde de son zamanlarda sıkça söz ettirir hale gelmiştir. Bu kavramın da diğer kavramlarda olduğu gibi, bilim adamları, akademisyenler, yazarlar; kısacası, konuyla ilgilenen kişiler tarafından ülkeden ülkeye değişiklik gösteren farklı şekilde tanımları

¹⁰ Beril Dedeoğlu, “Güç Kavramı, Kamu Diplomasisi ve Güvenlik,” Ekopolitik Uluslararası İlişkiler Masası Rapor No: 11-02, 2011. “Kamu Diplomasisi ve Akıllı Güç”. Hakan Aydın ve Bekir Aydoğan (Röportaj). 74-85. https://www.academia.edu/2519975/G%C3%BC%C3%A7_kavram%C4%B1_kamu_diplomasisi_ve_g%C3%Bcvenlik?auto=download (24.10.2019).

¹¹ Erhan Doğan, “Kamu Diplomasisinin Sunduğu Fırsatlar ve Kısıtları Üzerine”, *Kamu Diplomasisi Enstitüsü Serisi: 1*, ed. Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk (İstanbul: TASAM Yayınları, 2012), 13.

¹² İbrahim Kalm, “Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi”, *Yükselen Değer Türkiye*, ed. Ali Resul Usul (İstanbul: MÜSİAD Yayınları, 2010), 3.

yapılmıştır. Uluslararası İlişkilerin ve günümüz diplomasisinin neden böyle bir kavrama ihtiyaç duyduğunu ya da bu kavramın nasıl ortaya çıktığını farklı ülkelerdeki ve kendi ülkemizdeki çalışmalara bakarak görmek mümkündür. Fakat kamu diplomasisinin bir kavram olarak ilk defa kullanımına bakıldığında Amerikan orjinli bir kavram olduğu görülmektedir. Kamu diplomasisi kavramı ilk kez, Tufts Üniversitesi Fletcher Hukuk ve Diplomasi Okulu Dekanı Edmund A. Gullion tarafından 1965 yılında kullanılmıştır ve bilgi ve fikirlerin uluslararası geçişi olarak tanımlanmıştır.¹³

Kamu diplomasisi kavramının daha iyi kavranmasına ve daha da gelişmesine katkı sağlayan Joseph Nye: kamu diplomasisini devletlerin uluslararası siyasette istediği hedeflere ulaşmak için kültürel değerlerin, hükümet politikalarının ve alternatif iletişim kanallarının kullanılması ile diğer devletler nazarında hayranlık uyandıran, gündem oluşturan, özendiren, diplomatik çabaları da içine alan yumuşak güç olarak ele almıştır.¹⁴

Uluslararası ilişkiler alanında yaşanan gelişmeler ve diplomasi kavramının içeriğinde gerçekleşen değişimler kamu diplomasisi kavramının ortaya çıkışına kapı aralamıştır. Yukarıda bahsedildiği üzere 1960'lı yıllarda ön plana çıkan kamu diplomasi kavramı, 11 Eylül ardından yaşanan olaylar tekrardan ve daha geniş bir biçimde ele alınmaya başlanmış ve gittikçe önemini artırmıştır. Şuan ki uluslararası ilişkiler sisteminde ve uluslararası çıkarların savunulmasında geleneksel diplomasi yöntemleri yeterince etkili olamamaktadır. Çünkü değişen uluslararası ortamın gerektirdiği yöntemler geleneksel diplomasiin çok ilerisinde bir yol almaya başlamıştır. Artık uluslararası kamuoylarını ve gündemi etkileme becerisi önem kazanmakta; bu durum da kamu diplomasisini dış politikanın önemli bir kavramı ve boyutu haline getirmektedir.¹⁵

Kamu diplomasisi, günümüzün küreselleşen dünyasının değişen uluslararası ilişkiler sisteminin gelişen diplomatik ilişkilerin ve iletişim biçimlerinin yeni halidir. Günümüzde başka halkların ve ulusların kalplerini kazanma ve zihinlerini etkileme gündeme gelmektedir.

¹³ Aslı Sancar, *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler*, 1.bs (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2012), iii - 79.

¹⁴ Joseph S. Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu: Yumuşak Güç*, çev. Rayhan İnan Aydın (Ankara: Elips Kitabevi, 2005), 14-37.

¹⁵Yağmurlu, *Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kamu Diplomasisi*, 10.

Devletlerin devletlerle olan iletişimi ise, onların menfaatlerinin korunmasına yetmemektedir. Bu da eş zamanlı olarak kamu diplomasisi çalışmalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır.¹⁶

Günümüzde ulusal çıkarların savunulması, uluslararası ilişkilerde farklı yöntemler kullanılarak yapılmaktadır. Daha önceden kullanılan klasik diplomasi yöntemleri artık dönemin gerisinde kalmaktadır. Devletlerin artık sadece diğer devletleri değil yabancı ülkelerde yaşayan insanları da hedefleyen politikalar üretmek ve uygulamak zorunda oldukları bir döneme girilmiştir. Bilgi, iletişim ve kültür günümüz diplomasisinin vazgeçilmez unsurları haline gelmişlerdir. Tüm bu gelişmeler ışığında iletişimin daha hızlı olması ve bilgiye daha kolay ve çabuk ulaşılması, yeniden yapılanan uluslararası sistemde, yabancı halkların etkilenmesi ve gündemi belirleme çalışmaları kamu diplomasisini uluslararası politikanın vazgeçilmez bir unsuru haline getirmiştir. Yabancı kamuoyunda olumlu bir etki uyandırmak için birçok devlet aktif olarak kamu diplomasisi çalışmaları yürütmektedir.¹⁷ Artık görüldüğü gibi ülkeler Yeni Dünya düzenin getirmiş olduğu yeni araç ve yöntemleri kendi çıkarları doğrultusunda kullanma ihtiyacı hissetmekte ve ülkelerini hem bölgelerinde hem de dünyada cazip hale getirmek için kamu diplomasisi dilini kullanma yolunu seçmektedirler.

Kökenleri çok eski zamanlara, Mezopotamya, Eski Yunan ve Roma'ya kadar uzanan diplomasi alanında da benzer gelişmeler görülmüştür. Uzun yıllar etkisini sürdüren konvansiyonel diplomasi ve savaş diplomasisi, yerini başka diplomasi türlerine bırakmaya başlamıştır. Sağlık diplomasisi, futbol diplomasisi, sanat diplomasisi, kültür diplomasisi gibi farklı birçok diplomasi türü ortaya çıkmıştır. Kamu diplomasisi ise, bu diplomasi türlerinin hepsini bir çatı altında toplayan bir diplomasi türü olarak literatürdeki yerini almıştır.¹⁸

Soğuk Savaş döneminde yıldızı parlayan bir kavram olarak kamu diplomasisinin ilk örnekleri, Birinci Dünya Savaşı yıllarına kadar uzanmaktadır. Bu kavrama bazı araştırmacılar “yumuşak güç” adını verirken, bazıları ise bu kavramı yumuşak gücün bir unsuru olarak ele

¹⁶Sancar, *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler*, Önsöz.

¹⁷ Emine Akçadağ, “Dünya’da ve Türkiye’de Kamu Diplomasisi”, (2010), 1. <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/emineakcadag.pdf> (12.10.2019).

¹⁸ Ece İnan, “Kamu Diplomasisi ve Halkla İlişkiler Ekseni”, *Kamu Diplomasisi Enstitüsü Serisi: 1*, ed. Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk (İstanbul: TASAM Yayınları, 2012), 63.

almıştır. Yıllarca çok can ve mal kaybeden ve yorgun düşen ülkelerin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra uluslararası güvenliğin sağlanması için çeşitli anlaşmalara varmak istemeleri, kamu diplomasisinin öneminin artmasına yol açmıştır. Savaş zamanında elde edilemeyen birçok hedef, kamu diplomasisi sayesinde güç sahibi ülkelere hedefe ulaşmalarında büyük avantajlar sağlamıştır.¹⁹

Soğuk Savaş döneminde yürütülen düşünce mücadelelerinin, kamu diplomasisinin uluslararası alanda önem kazanmasında önemli etkisi bulunmaktadır. Demokrasi ile Marksizm, Faşizm ile Komünizm arasında meydana gelen bu savaş Soğuk Savaş dönemini oldukça etkilemiştir. Komünizme karşı mücadele etme fikri, kamu diplomasisinin Amerika'da doğmasını sağlamıştır. Kamu diplomasisinin Amerika'nın dış politikasının merkezine yerleşmesinde Soğuk Savaş boyunca süren ideolojik bölünmeler etkili olmuştur. Soğuk savaş sonrası nükleer dengenin titizlikle korunduğu dönemde her hangi bir savaşın patlak verip dünyayı felakete sürükleyebilecek olması kalplerin ve akılların kazanılmasının önemini artırmıştır. Bu dönemde Amerika'nın birçok değeri (sineması, sanatı, müziği, markası, kültürü) "Demir Perde"yi aşarak Doğu Blok'unu etkilemeye başlamıştır.²⁰

Amerika'nın ideolojik tutumuna karşı yaklaşımı, Soğuk Savaş döneminde insanların akıllarına ulaşılması gerektiği şeklindeki düşünce ile şekillendirmiş; bu yaklaşımını görsel ve işitsel araçları kullanarak gerçekleştirmiştir. Bu araçlar uzun yıllar boyunca Doğu Blok'u ülkelerini etkisini altına almış ve Demir Perde'nin içten içe yıkılmasına zemin hazırlamıştır. Joseph Nye'in deyişiyle, "*Sovyet devlet propagandası ve kültür programları, esneklikte ve çekicilikte, Amerika'nın ticari popüler kültürüne ayak uyduramamıştı. Televizyon ve sinema, Berlin Duvarını 1989 yılında yıkılmasından çok daha önce delip geçmişti. Duvar yıkılmadan önce ihlal eden Batı'nın popüler kültürüne ait imgelerin uzun yıllar boyunca iletilmesinde, çekiçler ve buldozerler hiçbir işe yaramıştı*".²¹

Kültür bir toplumu oluşturan en önemli unsurlardan biridir ve sadece bir toplumla sınırlı

¹⁹Meltem Ünal Erzen, *Kamu Diplomasisi*, 1. bs (İstanbul: Derin Yayınları, 2012), 53.

²⁰Akçadağ, *Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Diplomasisi*, 5.

²¹Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 54.

kalan bir kavram da değildir. Çünkü kültürü oluşturan en önemli öge insandır. Konunun içine insan girdiği için kültür evrensel bir boyut kazanmaktadır. Kültürün böyle bir boyut kazanabilmesi için, önyargıların kalkması, diyalogun artması ve insanların empati yapması gerekmektedir. Ancak bu şekilde olursa ülkeler kendilerini diğerlerine anlatma fırsatı bulabilirler. Diğer bir deyişle kamu diplomasisini, bir devletin başka bir devletin halkı ile kurmuş olduğu bir iletişim şekli olarak görmemiz mümkün görünmektedir. Kamu diplomasisi nadiren kendi dinleyici kitlesini arar. Genelde belirlemiş olduğu dinleyici kitlesi içerisinde, daha geniş topluluklarda etkili olabilecek kişileri yetiştirir. Bir bakıma kamu diplomasisi, yabancı ülkelerdeki milletlerin fikirlerine tesir etmek için her zaman kullanılan bir yöntem olarak görülmez.

Etkileşimin milletlerarası bir aktörün kimliği ile alakası olmasına da gerek yoktur, iletişim aktörün uluslararası arenada güçlü bir faktör olarak belirlediği bir düşüncenin özendirilmesi olarak da görülebilir. Her ne olursa olsun yabancı ülke halkları ile ilişki sürdürmede kullanılan yöntem aynıdır ve amaç uluslararası arenanın idare edilmesidir.²² Önemli olan nokta uluslararası arenada ben de varım diyebilmek ve bu var oluşu pozitif yöne çekerek bu ortamda cazip hale gelmektir.

4. Sert Güç - Yumuşak Güç

Sözlükte “güç” “bir şeyi yapabilme potansiyeline sahip olmak” demektir. Yani “güç”, “birinin istediği sonuca ulaşabilmesi” anlamına gelmektedir. Başka bir tanımla, “istediğini gerçekleştirmek için başkalarının davranışlarını etkileme yeteneğine sahip olmak”tır.²³ Güç, geçmişte fetih ve askeri güç olarak algılanırken, günümüz uluslararası ilişkiler sisteminde güç kavramının içeriği artık sadece askeri güç olmaktan çıkmış, ekonomik, kültürel ve teknolojik güç olarak ya da hepsini kapsayan “yumuşak güç”e doğru evrilmiştir.²⁴

Soğuk savaş sonrasında değişen güvenlik anlayışı insan faktörünü ön plana çıkarmış ve ulusal ya da uluslararası güvenlik adına atılan her adım insan hayatına ve özgürlüğüne

²²Cull, *Public Diplomacy*, 12.

²³Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 11.

²⁴Erzen, *Kamu Diplomasisi*, VIII.

verebileceği zarar ya da fayda açısından incelenmeye başlanmıştır. Bu durum devletlerin güvenlik politikaları oluştururken askeri güce olduğu kadar yumuşak güce de ihtiyacı olduğunu göstermektedir.²⁵

“Yumuşak güç”, istediğini kaba kuvvete başvurmadan veya para kullanmadan kendi yanına çekme yoluyla yaptırma yeteneğidir. Yumuşak güç bir ülkenin sahip olduğu değerlerin cazibesine ve diğerlerinin isteklerini etkileme ve şekillendirme becerisine dayanmaktadır. Yani senin elde etmek istediğin sonuçları başkalarını da zorlamadan onların da senin yanında olarak aynı sonuçları istemelerini sağlar.²⁶ Bu anlamda, yalnızca askeri güç tehdidini ya da ekonomik yaptırımlar uygulayarak istediğimizi yaptırmak değil, dış politikada gündemi belirlemek ve diğer ülkeleri kendi yanına almak da önemlidir.

Yumuşak güç, başkalarını etkileme ve onların kalplerine ve akıllarına ulaşma becerisine dayanmaktadır. Buradaki temel güç unsurları inandırıcılık ve ikna etme kabiliyetidir. Bunlar aynı zamanda güç kullanımına hukuki zemin hazırlayan unsurlardır. Kamu diplomasisi ise günümüzde uluslararası politikanın sert/kaba güçten yumuşak güce geçişteki en etkili unsurlarından birisi; aynı zamanda da yumuşak gücün tanıtılması veya yaygınlaştırılmasıdır.²⁷

Yumuşak güç kullanarak ülkeler ve halklar arasında etkileşim ortamı sağlayan kamu diplomasisi araçları, hem ülkeler için hem de toplumlar için farklı alanlarda işbirliklerinin sağlanmasına ve yeni dostlukların kurulmasına imkân sunmaktadır. Dünyada cazibe merkezi olarak görülen, kendisini çok iyi ifade edebilen ve anlatan, güvenilirlik kazanmış, işbirliğine açık olan ülkeler, dış politikada ve yabancı kamuoyun nazarında stratejik değerlerini artırarak uluslararası politikada kendilerine önemli bir yer bulmaktadırlar.²⁸

Yumuşak güç tamamen askeri gücün ortadan kalkmasını ifade etmez. Zaten askeri güce sahip olan ülkelerin büyük ölçüde yumuşak güçleri vardır. Buradaki amaç karşı tarafın bu askeri gücün farkında olmasını sağlamak; fakat bu gücü hiç kullanmadan dış politikada ekonomiyi,

²⁵Bezen Balamir Çoşkun, “Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi”, *Kamu Diplomasisi Enstitüsü Serisi: 1, ed.* Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk (İstanbul: TASAM Yayınları, 2012), 51.

²⁶Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 15.

²⁷Akçadağ, *Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Diplomasisi*, 3.

²⁸Özkan, *Giriş Bölümü*, 1.

insani ve kültürel faktörleri ön plana çıkarmaktır. Yumuşak gücün ve kamu diplomasisinin dış politikalar için çok önemli yapan uluslararası koşulların başında bu iki kavramın meşruiyet kazanması gelmektedir.²⁹

Ülkeler arasında ilişkiler kurulurken bu ilişkilerin kurulmasını sağlayan liderler kendi kamuoyunun seslerine kulak vermektedirler. Bu sebeple yumuşak gücü kullanırken kendi halkı ikna olan bir konuda o ülke liderini ikna etmek daha kolay bir hale gelmektedir. Kamuoyunun istemediği bir dış ilişki günümüz uluslararası ilişkilerinde çok fazla kurulamamaktadır. Bu sebeple yumuşak güç hedef seçilen otorite ile daha rahat ilişki kurulmasına zemin hazırlamaktadır; çünkü kendi halkı da bunu istiyor demektir. Günümüzde küreselleşme dediğimiz şey, şeffaf bir süreç, gizli kapaklısı daha az, insanı insana yakınlaştıran bir ortamı gerektirmektedir. Bu yüzden yumuşak güç, insan temelli dış siyasette çok önemlidir.³⁰ Kamu diplomasisinin önemli bir özelliği de askeri ve ekonomik gücün uluslararası arenada yapamayacağını yumuşak güç kabiliyetini kullanarak gerçekleştirmesidir.³¹

Askeri güç ve ekonomik gücü farklı fikirleri değiştirmek için kullanılabilen sert güce örnek olarak göstermek mümkündür. Sert/kaba güç, inandırma şeklinde olabileceği gibi, korkutma şeklinde de olabilir. Fakat güç kullanmanın daha değişik yöntemleri vardır. Bir ülke dış politikasında beklediği sonuçları, diğer ülkeler gözünde bir süper güç haline gelmeyi hedeflediği içinde alabilir. Bu netice sonucunda dünya siyasetinde gündemi oluşturmak, diğer ülkeleri kendine hayran bırakmak, o ülkeleri askeri veya iktisadi silahlar kullanarak değiştirmeye zorlamak kadar önemli bir etkiye sahiptir. Yumuşak güç bu yöntemle uygulanan güç çeşidine en iyi örnektir. Yumuşak güç bir ülkenin istediği şeyi güç kullanmadan başka ülkelerin de istemesini sağlamaktır. Yumuşak güç insanlara bir şey dayatmak yerine, onlarla işbirliği yapmayı amaçlar.³²

Kamu diplomasisinde işbirliği yöntemini en iyi İskandinav ülkeleri kullanmaktadırlar. Bu ülkelerin kamu diplomasisi faaliyetleri, Dışişleri Bakanlığı tarafından organize edilmekte

²⁹Dedeoğlu, Güç Kavramı, Kamu Diplomasisi ve Güvenlik.

³⁰Dedeoğlu, Güç Kavramı, Kamu Diplomasisi ve Güvenlik

³¹Cull, *Public Diplomacy*, 15.

³²Joseph S. Nye, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, çev. Gürol Koca, (Ankara: Literatür Yayıncılık, 2003), 10-11.

ve sivil toplum örgütleri kanalıyla yürütülmektedir. Bizzat sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla sürdürülen faaliyetler bölge halkının sağlamış olduğu katkılar ile gerçekleştirilmektedir. Bu durum da İskandinavya ülkeleri tarafından iletilmek istenen mesajın belirlenen hedefe varmasının kolaylaştırmakta; uluslararası kamuoyunu pozitif şekilde etkilemelerini sağlamaktadır.³³

Kaba gücün aksine yumuşak güç, askeri ve iktisadi parametrelerin dışında değişik etki ve cazibe alanlarını gösterir. İnce gücü besleyen birçok faktör vardır. Bunlar; genel olarak, sanat, kültür, medya, yükseköğretim, sivil toplum örgütleri, diplomasi gibi birçok platformu kapsamaktadır. Bir ülkenin sosyal sermayesinin boyutunu bu unsurların bileşiminden ortaya çıkan ince güç oluşturmaktadır. Kaba güç eski geleneksel diplomasi araçlarını kullanırken ince güç, sosyal, kültürel, teknolojik ve ekonomik temelli araçları kullanmaktadır. İnce güç bir ülkenin iktisadi ve askeri gücünün haricinde ürettiği diğer tüm değerleri içinde barındırır. Bu iki güç arasında güçleri ile ilgili herhangi bir oran ilişkisinin bulunması zorunlu değildir. Yani bir gücün var olması diğerinin var olacağına bir garantisi olduğu anlamına gelmemektedir.³⁴

Yumuşak güç politik konuları diğer insanların isteklerini karşılayacak şekilde belirleme kabiliyetine dayanır. Seçenekleri belirleme yeteneği, çekici bir kültür, ideolojik fikirler ve kuruluşlar gibi soyut güç unsurları ile alakalıdır. “ İstedğim şeyi yapmaya seni ikna edebilsem zor kullanmaya gerek kalmadan istediğimi elde etmiş olurum” yaklaşımını benimser. Yumuşak güç, iknadan ve insanları tartışarak harekete geçirmekten de farklıdır. Baştan çıkarma ya da hayran bırakma yeteneğidir. Baştan çıkarmak ise çoğu zaman karşıdakinin gönlünü itaatkârlığa sevk etmektir.³⁵ Cezp etmek her zaman kaba kuvvet kullanmaktan daha etkili olmuştur ve insan hakları, demokrasi ve bireysel imkânlar gibi sosyal değerler oldukça cezp edicidir. Yalnız kendini beğenmişlik yapıp, daha derin değerlerin asıl mesajı yok etmesine izin verilirse bu hayranlık yerini nefrete bırakabilir.³⁶ Ülkeler sahip olduğu yumuşak gücü ne kadar çok alçak gönüllü olarak kullanırlarsa diğer ülkelerin hayranlığını kazanıp, o ülkenin vatandaşlarının

³³Çoşkun, *Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi*, 59.

³⁴Kalın, *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi*, 54.

³⁵Nye, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, 11.

³⁶Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 6.

gönlünü daha kolay fetih edebilirler.

Soğuk savaş döneminden sonra yumuşak gücün kullanımına ilişkin şartlarda önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Fakat temelleri yumuşak güce dayanan kamu diplomasisi ülkeler için hep ön planda kalmıştır.³⁷ Bu bağlamda kamu diplomasisi sistemsal bir şekilde yumuşak gücü iletme mekanizması olarak görülebilir. Fakat nasıl askeri güç ve sert güç aynı anlama gelmiyorsa, o da yumuşak güç ile aynı anlama gelmemektedir. Yumuşak gücü olmayıp kamu diplomasisine sahip olan uluslararası aktörlerin (Kuzey Kore) olması ya da yumuşak gücü ve çok düşük bir seviyede kamu diplomasisine sahip aktörlerin olması (İrlanda) mümkündür.³⁸

Yumuşak güç bir ülkede birçok aktör ve kuruluşun katılımı ile ortaya çıkmaktadır, Bu katılım sanatçılardan, medya organlarından, şirketlerden, üniversitelerden, siyasi partilerden, sivil toplum kuruluşlarından, dini gruplardan vd. oluşan çok geniş bir alanı ifade etmektedir.³⁹ Buradan da kamu diplomasisini çok geniş bir alanı kapsadığını ve belki de şahısların, kurumların, kurumları ve derneklerin kendilerinin bile farkına varmadan kamu diplomasisinin bir aktörü konumuna geldiğini görürüz. Bu saydığımız aktörlerin birçoğu kendilerine bu görev atfedilmemesine rağmen otomatik olarak birer aktör haline gelmişlerdir. Bu durumun sebepleri arasında, kavramın yeni kullanılıyor olması ve devletlerin kamu diplomasisini yeni bir güç olarak kullanmaya başlaması yatmaktadır. Sonuç olarak kamu diplomasisinde kullanılan araçlar, yumuşak gücün alanına girmektedir. Buradan yola çıkarak, kamu diplomasisini esasını ülkelerin yumuşak güçlerini kullanmalarına dayandığı⁴⁰ ileri sürülmektedir.

Kamu diplomasiinin araçlarını bir araya getirerek bir iletişim ortamı oluşturabilen ülkeler dünya kamuoyunda dikkatleri üzerlerine çekerek ön plana çıkmaktadırlar. Kamu diplomasisinde yumuşak gücün kullanım alanına giren araçlar, diplomasiye yeni yol yöntemler kazandırmakta ve ülkelere, muhataplarını ikna etme çabasında geleneksel diplomasi yöntemlerinin dışında yeni etki alanları ortaya çıkarmaktadırlar.⁴¹

³⁷Akçadağ, *Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Diplomasisi*, 3.

³⁸Cull, *Public Diplomacy*, 15.

³⁹Akçadağ, *Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Diplomasisi*, 3.

⁴⁰Özkan, *Giriş Bölümü*, 1.

⁴¹Hasan Kocabıyık, "Değişen Diplomasi ve Türkiye", *Avrasya Etüdüleri*, (2019), 169.

5. Kamu Diplomasisinin Özellikleri ve Unsurları

Soğuk Savaş bittikten sonra tüm dünyada yaşanan pozitif gelişmeler, kamu diplomasisine gerek kalmadığını ve ülkelerin ortak bir dünya görüşü kabullendiği yönündeydi. Ülkeler artık kamuoyu oluşturma faaliyetlerine ve imaj çalışmalarına gerek kalmadığını düşünmekteydiler.⁴² “Tarihin Sonu”nun geldiği ileri sürülmekte, küresleşmenin yol açtığı Yeni Dünyanın yavaş yavaş “düzleştiği” ve dünya nüfusunun küresel seviyede çeşitli ortaklıklara doğru yol aldığı iddia edilmekteydi. Fakat 11 Eylül’de meydana gelen saldırılar bu değerlendirmeleri büyük seviyede değiştirdi ve uluslararası ortam, kamu diplomasisine geçmişten daha çok ihtiyacı olacağı bir zamana girmiş oldu.⁴³

21. yüzyılla yeniden sorgulanmaya başlayan diplomatik alışkanlıklar ve karar alma süreçleri gelişen teknoloji ile aynı doğrultuda daha değişik iletişim ve haber kaynaklarına ilgi göstermişlerdir. İnternetin ve mobil iletişim araçlarının etkili olduğu bu düzende, kamu diplomasisin kullandığı unsurlarda farklılaşmıştır. Bugün kamu diplomasisi etkinliklerinde kullanılan klasik medya araçlarının haricinde, internet ağı üzerinden sunulan sosyal paylaşım siteleri (*Facebook, Twitter, Bloglar, Popcastler*) ya da iletilen mobil telefonu mesajları ve hatta video oyunları da ciddi bir şekilde etkisini göstermiştir. Bu mesajları gönderen kişilerin gönderdikleri mesajın belirledikleri kişilere ulaşip ulaşmadığından emin olmaları, alınan bu kararların doğru hedefe ulaşmasını sağlamaktadır. Bu sayede doğru hedefe ulaşan mesajların etki gücü daha fazla olmaktadır. Hedef kitle konusunda ulaşılan isabet planlı bir “algılama yönetimi” uygulanmasını sağlamaktadır.⁴⁴

İnsanların eğitim seviyelerinin giderek artması ve dünyadan daha çok haberdar olmaları, propaganda ile ilgili konularda daha temkinli ve ilgili bir hale gelmelerine yol açmıştır. Güvenirlik ciddi bir kaynak ve özellikle de önemli bir yumuşak güç kaynağı olmuştur. İtibar artık Yeni Dünya düzeninde eskisinden daha önemli bir hale gelmiştir. Ülkeler güvenilirlik

⁴²Mert Gökırmak, “Küreselleşen Dünyada Diplomasi: Kamu Diplomasisi”, *Küreselleşen Dünyada Değişimin Farklı Yüzleri: Disiplinler arası Yaklaşım*, ed. Neslihan Sam ve Rıza Sam (Ezgi Kitabevi Yayınları, 2012), 2. Ayrıca Bk. https://tasam.org/Files/Icerik/File/kuresellesen_dunyada_diplomasi_kamu_diplomasisi__dafdccc1a-3162-4f25-821d-8ed41dd0a506.pdf. (07.10.2019).

⁴³Gökırmak, *Küreselleşen Dünyada Diplomasi*, 2.

⁴⁴Gökırmak, *Küreselleşen Dünyada Diplomasi*, 4.

kazanma ya da yok etme konusunda siyasi mücadeleler vermek ve sadece başka ülkelerle rekabet etmekle kalmayıp, bunun dışında birçok devlet dışı alternatifle (haber medyası, anonim şirketleri, sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar ve bilimsel topluluklar) rekabet etmek zorunda kalmışlardır. Siyaset, rekabete dayanan bir güvenilirlik yarışması haline bürünmüştür.⁴⁵

Kamu diplomasinin rasyonelize edilerek küresel ölçekte ve derin bir biçimde yürütülmesi çok kolay olmamaktadır. Kamu diplomasisi faaliyetlerini uygulanabilmesi için büyük bir kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun yanında ideoloji, mesajın niteliği, mesajın dili ve bu mesajı iletmek için kullanılan yöntemler kamu diplomasisinin etkisinin niteliğini belirlemektedir.⁴⁶

Günümüzde kamuoyu, milli ve milletlerarası politikaların tespit edilmesinde gittikçe daha aktif bir hale gelmektedir. Basın aracılığıyla yakından izlenen bu politika süreçleri tüm dünyaya büyük bir hızla duyurulmakta ve dünya kamuoyunun her şeyden haberdar olması sağlanmaktadır.

Nye'a göre kamu diplomasisinde hedef kitleyi anlamak ve onu anladığını göstermek çok önemlidir. Güçlü bir kamu diplomasisi faaliyeti, kendini anlatmak kadar dinlemenin de önemli olduğu önemli bir yöntemdir. Değişim programları bu sebepten dolayı radyo ve televizyon yayını yapmaktan daha etkilidir. Eğer hedef istenilen sonuçların aynısının başkalarının da sahip olmasını sağlamak ise, mesajın hangi şekilde duyulduğu anlaşılmalı ve buna göre uygun bir ortam oluşturulmalıdır.⁴⁷ Bu değişim programlarına, Avrupa Birliği (AB) eğitim programlarını örnek olarak göstermek mümkündür.

Konu daha da özel bir boyutta ele alınacak olursa, AB eğitim programlarından biri olan Erasmus+ programının bir alt faaliyeti olan Erasmus Yüksek Öğrenim Değişim Programı ile üniversite öğrencileri ve akademisyenler, farklı ortamlarda eğitim görmekte, değişik kültürleri tanıma fırsatı bulmakta, kendi kültürlerini anlatma ve tanıtmaya fırsatı elde etmekte; kısacası birer kültür elçisi olmaktadır.

⁴⁵Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 106-107.

⁴⁶Doğan, *Kamu Diplomasisinin Sunduğu Fırsatlar ve Kısıtları Üzerine*, 30.

⁴⁷Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 111.

Kamu diplomasisinde öne çıkan bir başka nokta ise, devlet kuruluşlarından ziyade özel kurumların, sivil toplum kuruluşlarının ve kişilerin ön planda olması, toplumların ulaşılamayan kesimlerine ulaşip etkileme imkânı sunmasıdır. Kamu diplomasisi artık destekleyici bir faktör olmaktan çıkmakta, tek başına politika üretme ve yürütme şekline bürünmektedir. Kamu diplomasisi kapalı toplumlarda çok fazla başarılı olamamakta, fakat kamu diplomasisinin başarılı olabilmesini sağlayacak farklı yöntemler uygulanmaktadır. Bu çerçevede ele alınan kendi içine kapalı toplulukların, siyasal, ekonomik ve sosyal yapısı aniden ve alışılmamış şekilde yerle bir edilmekte ve daha sonra toptan bir yardım faaliyeti devreye sokulmaktadır. Kamu diplomasisi faaliyetleri bu tür toplumsal şaşkınlık süreçlerinde sıkça kullanılmaktadır. Toplumlar bu tarz şaşkınlık oluşturan süreçler, bazen bir ekonomik krizle, bazen de askeri bir işgalle başlatılabilmektedir. İlk başta pek diplomatik görünmeyen bu eylemler, daha sonra toplumların bilinçaltına yerleşen birer kamu diplomasisi faaliyetini almaktadır. “Kaba güç” ve “yumuşak güç” stratejilerinin uygulandığı bu yaklaşıma “akıllı güç” (*smart power*) adı verilmektedir.⁴⁸

6. Kamu Diplomasisinin Faaliyet Alanları ve Boyutları

Kamu diplomasisinin ana fikri, yabancı kamuoyu ile hükümetlerinin düşüncelerini etkileyebilmek adına direkt iletişim kurmak ve bir ülkenin politikaları, hareketleri, ekonomik ve politik düzenleri ile ilgili pozitif bir etki oluşturma amacıdır.⁴⁹ Ülkelerin, yabancı kamuoyları ile kendi halkları ve kuruluşları arasında iletişimi sürdürme çalışmaları da kamu diplomasisinin farklı bir amacına hizmet etmektedir.⁵⁰

Toplumsal değerler ve dinamiklerin değişmesi; siyasal, endüstriyel, sosyal ve teknolojik alanda gerçekleşen devrimler sonucu meydana gelmiştir. Yeni Dünya düzeninde ve değişen uluslararası ilişkiler sisteminde demokrasiyi bir zemine oturtma çabaları, kamu diplomasisinin uluslararası ilişkiler açısından kullanılmasını zorunlu hale getirmiştir.⁵¹ Bu doğrultuda otoriter

⁴⁸Gökırmak, *Küreselleşen Dünyada Diplomasi*, 7.

⁴⁹Tuğçe Ersoy Öztürk, “Dış Politikada Etkin Unsur: Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Etkinliği”, 2-3. <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/tugceersoyozturk.pdf> (25.10.2019).

⁵⁰Doğan, *Kamu Diplomasisinin Sunduğu Fırsatlar ve Kısıtları Üzerine*, 13.

⁵¹Erzen, *Kamu Diplomasisi*, 121.

ülkelerde demokratik yönetimin otoriteyi ele alması, kamuoyunu etkilemek adına daha önemli bir konu olmuştur.⁵²

Kamu diplomasisi, “propaganda faaliyetleri” ve “halkla ilişkiler çalışmaları” ile aynı anlama gelmemektedir. Propaganda; bir düşüncenin veya öğretinin sistemli bir şekilde savunulan düşüncenin, savunanlar tarafından farklı yöntemlerle halka benimsetilmesidir. Propagandanın aksine kamu diplomasisinde düşüncenin kaynağının nereden geldiği bellidir. Diğer yandan kamu diplomasisi, halkla ilişkilerden farklıdır. Halkla ilişkiler; bir kişi ya da kurumun amaçlarını halka iletmesidir. Dolayısıyla kamu diplomasisini, “propaganda” ve “halkla ilişkiler” olarak tanımlamak⁵³ mümkün olmamaktadır. Kamu diplomasisini bir propaganda aracı olarak görmek yanlıştır. Çünkü basit propaganda güvenilirlikten yoksundur; eğer kamu diplomasisi olarak kullanılırsa, olumsuz sonuçlar doğurur.⁵⁴ Propaganda zaman zaman doğrudur; her zaman zannedildiği gibi yanlış olmadığı durumlar da vardır. Gerçeklerden tamamen uzak herhangi bir dayanağı olmayan propagandanın inandırıcılığı ya hiç yoktur ya da çok azdır.⁵⁵ Kamu diplomasisi propaganda kadar keskin değildir. Propaganda anlık durumlarda ve kriz durumlarında işe yarar ama ters tepme olasılığı da yüksektir.⁵⁶

Kamu diplomasisini aynı zamanda bir halkla ilişkiler yöntemi olarak da görmek yanlıştır; sadece halkla ilişkilerden meydana gelmemektedir. Olumlu imaj oluşturmak, bilgi akışı sağlamak kamu diplomasisinin elamanlarından, fakat aynı zamanda kamu diplomasisinin devletin uygulayacağı stratejiler için uygun ortam sağlaması gerekmektedir. Bu da kamu diplomasisinin uzun süreli ilişkiler kurmasına bağlıdır.

Kamu diplomasisinin üç boyutu vardır. Bunlar; günlük iletişimler, stratejik iletişimler ve uzun süreli ilişkiler geliştirmektir.⁵⁷ *Günlük iletişimler*; yerel ve uluslararası politikaların hangi konumda olduğunu içeren ilk ve en yakın boyuttur. Bu boyutta haberlerin tutarlı ve bütünsel olması çok önemlidir. Basına bilgi verirken sadece yerel basına odaklanılmamalı

⁵²Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 105.

⁵³Coşkun, *Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi*, 52.

⁵⁴Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*,106-107.

⁵⁵Gönlübol, *Uluslararası Politika*, 140.

⁵⁶Dedeoğlu, *Güç Kavramı, Kamu Diplomasisi ve Güvenlik*.

⁵⁷Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 107.

verilen bilgilerin yurt dışında da yani yabancı kamuoyunda da nasıl algılanacağı hesaba katılmalıdır. Yabancı basın kamu diplomasisinin ilk boyutu için çok önemlidir. Kamu diplomasisinin bu boyutta hızlı olması gerekmektedir. Aniden ortaya çıkabilecek krizlerle başa çıkabilmek ve saldırılara karşılık vermek için yapılan suçlamaların ve yanıltıcı bilgilerin anında cevaplanması gerekmektedir.⁵⁸

*Stratejik iletişim*ler ise, bir reklam kampanyasına veya siyasi bir kampanyaya benzerlik gösterir ve bazı konuların geliştirilmesini içine almaktadır. Ülkelerin yabancı kamuoyunda algılanması konusunda belirlenen hedefler çerçevesinde devlet politikalarını geliştirmek için yapılan sembolik olayları ve iletişimlerini planlamaktadır.⁵⁹ Ülkelerin algılanmasında olumlu bir imaj oluşturabilmek planlı bir sürece dayanmaktadır. Bu süreçte ülkenin imajına ters düşecek ve itibarını zedeleyecek saldırılara karşı tedbir alınması gerekmektedir. Bunun için sivil toplum kuruluşlarının ve akademisyenlerin vermiş olduğu mesajlar kuvvetlendirilir. Ülke hakkında olumlu ve kalıcı bir anlayış oluşturmak için, istikrarlı ve güvenilir bir ülke imajı oluşturmak gerekmektedir.⁶⁰

Kamu diplomasisinin üçüncü boyutu ise *uzun vadeli ilişkiler* gerçekleştirmektir. Bunun yolu ise öğrenci değişim programları, verilen hibeler, stajlar, seminerler, konferanslar ve medya kanalları bağlantısı ile önemli pozisyondaki kişilerle iletişim kurmaya dayanmaktadır.⁶¹ Her yıl binlerce öğrenci ve akademisyen devletler tarafından sağlanan bursları kullanarak çeşitli ülkelere giderek kültürel programlara katılabilmekte ve uluslararası araştırma faaliyetlerinde bulunabilmektedirler. Hedeflenen kitleye ulaşabilmek için kültürel değişim programları ve ortak ülke programları düzenlenerek ortak değerlerin oluşturulması, kültürlerin tanıtılması ve sivil diyalogun geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.⁶² Bu gibi uygulamalardan yararlanan yetenekli insanlar gelecekte kendi ülkelerinde önemli mevkilere geldiklerinde kurmuş oldukları ilişki ağları çerçevesinde ve pozitif bakışları sayesinde eğitim almış oldukları ülkeye kendi

⁵⁸Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 108.

⁵⁹Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 108.

⁶⁰Gökırmak, *Küreselleşen Dünyada Diplomasi*, 5.

⁶¹Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 108.

⁶²Erzen, *Kamu Diplomasisi*, 130.

ülkelerinin eğitim gördükleri ülke ile ilişkilerin kurulması gibi katkı sağlayabilirler.⁶³ Bu durum yabancı kamuoyunu etkilemek konusunda uzun dönemde girişilecek faaliyetlerin bir göstergesidir. İlk başta kurulacak olan kişisel bir iletişimin bile yıllar sonra ülkeler arasında birbirlerini anlama noktasında etkisi olabilmektedir.

Kamu diplomasisinin ciddiyetle ele alınması, bir dış politika faaliyeti olarak görülmesi ve diğer hedefler ile uyumlu bir şekilde yürütülmesi ülkelere birçok fayda sağlamaktadır. Kamu diplomasisi hedeflenen çalışmalar yanında ayrıca oluşturulan stratejik bir plan kapsamında hedeflenmeyen siyasi alanlarda da başarı sağlanmasına imkân sunmaktadır. Aynı zamanda ülkeler arasındaki ticari ilişkilerin gelişmesine de aracılık etmektedir. Ama en önemlisi; hiçbir diplomatik ilişkinin başaramayacağı bağlar kurulmasına imkân vermesidir.

Kamu diplomasisi ülkelerin dış politikalarına bağlı olarak belirlenmeli, orta vadeli hedefler ve uzun vadeli amaçlar çerçevesinde geliştirilmelidir.⁶⁴ Olumlu bir imaj pazarlamak ve bilgiyi iletme kamu diplomasisinin bir ögesidir; fakat bununla birlikte kamu diplomasisinin devlet politikaları için müsait bir ortam hazırlayabilmesi, uzun dönemli çalışmalar yapmasına ve buna göre ilişki kurmasına bağlıdır.⁶⁵

7. Günümüzde Kamu Diplomasisi

Günümüzde kamu diplomasisi, ülkeler arasındaki ilişkilerin işbirliği şeklinde gerçekleştirilmesi için gerekli bir zemini oluşturur. Özellikle Soğuk Savaş sonrası dönemde iç politika-dış politika arasındaki çizginin kalkması, ortamın daha şeffaf bir hale gelmesi, zamanla ülkelerin kamuoylarını ikna etme gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Sadece dış aktörler değil artık iç aktörler de dış politikada söz sahibi olmaya başlamışlardır.⁶⁶

Yeni küresel sistemde, devletler diplomasi alanında yalnız başlarına demokratik meşruiyetlerini ve sorumluluklarını yürütmekle beraber, artık hükümet dışı kuruluşlar, ulus

⁶³Doğan, *Kamu Diplomasisinin Sunduğu Fırsatlar ve Kısıtları Üzerine*, 23.

⁶⁴Melissen, *The New Public Diplomacy*, 15.

⁶⁵Nye, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu*, 107.

⁶⁶Ertan Efeğil, "Kamu Diplomasisine İlişkin Görüşler ve Türk Dış Politikasının Durumu; Ak Parti ve MHP Söylemlerinin Karşılaştırılması", *Kamu Diplomasisi Enstitüsü Serisi: 1*, ed. Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk (İstanbul: TASAM Yayınları, 2012), 69.

ötesi ve yerel kuruluşlar ile çok uluslu şirketlerde uluslararası politikanın oluşturulmasına ve yürütülmesine etkili bir şekilde fayda sağlamaktadırlar.⁶⁷ Artık uluslararası arenada devlet dışı aktörlerin rolü giderek artmış, bu da içinde bulunduğumuz bilgi çağına damgasını vurmuştur. Ülke içinde yapılan özel organizasyonlar giderek ülke sınırları dışına çıkmaya başlamıştır. Bu, meydana gelen yeni bir durum değildir; fakat içinde bulunduğumuz yeni küresel sistem ve bilgi devrimi bu gibi organizasyonların sayılarının artmasına neden olmuştur.⁶⁸

Günümüzde hiçbir hükümet kamu diplomasisi yürütme görevini tek başına üstlenmez. Küresel dünya düzeninde ve buna bağlı olarak gelişim gösteren uluslararası ilişkiler sisteminde kamu diplomasisinin uygulanması için hükümet dışındaki sivil toplum kuruluşlarına, vakıflara, derneklere, akademiye, özel sektöre, sendikalara ve vatandaşlara önemli görevler düşmektedir. Kamu diplomasisinin faaliyetlerinin gerçekleşmesinde hükümet kendi dışındaki bu kuruluşlar ile arasındaki koordinasyonu sağlamak ve aralarında bir iş birliği oluşturmakla yükümlüdür. Çünkü kamuoyuna yönelik diplomasi çok geniş bir alanı ve toplumun birçok katmanını kapsamaktadır.⁶⁹

Eskiden savaşlar cephede kazanılmaktaydı ve zafer için tank, tüfek gerekirdi. Fakat günümüzde durum değişmiştir; artık savaşlar iletişim, etkileşim, imaj, algı ve ikna gibi araçlar ile yapılmakta ve gücü ortaya koyabilmek için ülkelerin kendilerini anlatmaları tanıtımları gerekmektedir. Artık izlenen politikalar doğrultusunda kamuoyunu ikna etmek ve onları desteğini almak zorunlu bir hale gelmektedir.⁷⁰

Yeni küresel sistemde, diplomatik kurumlarda ve günümüz uluslararası ilişkiler sisteminde şanlı bir değişim ve dönüşüm yaşamaktadır. Bu değişim ve dönüşüm kamu diplomasisinin baskın konuları⁷¹ arasında yer almaktadır.

Bir başka husus, günümüz kamu diplomasisinde yabancı kamuoyunu yakından

⁶⁷Hüner Tuncer, *Diplomasinin Evrimi, Gizli Diplomasiden Küresel Diplomasiye*, (İstanbul: Kaynak Yayınlar, 2009), 134.

⁶⁸Nye, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, 92.

⁶⁹Tuncer, *Diplomasinin Evrimi*, 148.

⁷⁰Özkan, *Giriş Bölümü*, 10.

⁷¹Mengü Çakar ve Gonca Yıldırım, "Halkla İlişkilerin Kamu Diplomasisinde Etkin Kullanımı", *Kamu Diplomasisi Enstitüsü Serisi: 1*, ed. Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk (İstanbul: TASAM Yayınları, 2012), 71.

tanımının önemli olmasıdır. Dinleme, yabancı kamuoyu hakkında bilgiler toplama ve bu bilgiler doğrultusunda dış politika da uygun adımlar atmaktır. En başta yabancı kamuoyunu dinlemek (vatandaşların hal ve hareketlerini, reaksiyonlarını ve düşünce şekillerini onların kültürlerinden, değer yargılarından ve dünya görüşlerinden farklı düşünülmeceğinden, güçlü ve etkili bir dinleme için o topluluğu bir araya getiren bütün bu hususiyetlerin iyi anlaşılması önem arz etmektedir), doğru anlamak ve bu yönde etkili politikalar ortaya çıkarmak gerekmektedir.⁷²

Kamu diplomasisinin ülkemizdeki yapısına bakıldığında, Türkiye'nin dış politika önceliklerini uygulamaya yönelik küresel ve bölgesel alt yapıya sahip bir ülke konumunda olduğu bilinmektedir. Türkiye, Avrupa ve Asya gibi kıtalarda toprakları bulunan bir devlet olarak, tarihinin getirmiş olduğu miras göz önüne alındığında, yumuşak güç açısından çok avantajlı bir ülke konumunda olduğu görülür. Fakat Türk dış politikasında var olan kırmızıçizgiler doğrultusunda ortaya çıkan problemlerin çözümü ve Soğuk Savaş sonrası ortaya çıkan Yeni Dünya düzeninin getirdiği yeni diplomasi anlayışı için, kamu diplomasisi çalışmalarına ülkemizde de ihtiyaç⁷³ hâsıl olmaktadır.

Özkan, Türkiye için kamu diplomasisini, bölgesinde etkinliğini arttırmak, komşu ülkelerin gönüllerini fethetmek, sevilen, sayılan, sözü dinlenen, güvenilen bir ülke olması konusunda doğru adres olarak göstermekte ve Türkiye uluslararası politika etkili olmayı dikkate alınmayı hedefliyorsa kamu diplomasisi faaliyetlerini kullanmasını⁷⁴ ifade etmektedir. Kamu diplomasisi, Türkiye'nin oluşturması gereken en alt seviyede askeri güce gereksinim duyulan sempatik bir güçtür. Çünkü bunun maliyeti azdır. Tehditkâr olmayan, ülkeyi ve insanları dünya medeniyetinin bir parçası haline getirmeye yarayan ve kimsenin kendini koruma kabiliyetinden şüphe etmeyeceği bir güç oluşturmak, Türkiye'yi bu hedeflerine ulaştırabilecektir.⁷⁵

Türkiye'de kamu diplomasisi faaliyetleri daha eski zamanlarda çok geri bir noktada bulunurken, son yıllarda bölgesinde ve dünyada yükselen bir güç olarak Türkiye'nin değer

⁷²Akçadağ, *Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Diplomasisi*, 6.

⁷³Sancar, *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler*, 247.

⁷⁴Özkan, *Giriş Bölümü*, 2.

⁷⁵Doğan, *Kamu Diplomasisinin Sunduğu Fırsatlar ve Kısıtları Üzerine*, 3.

kazanması, kamu diplomasisi alanında yapılan faaliyetlerin artmasını sağlamış ve Türkiye’yi gittikçe küresele açılan bir ülke konumuna getirmiştir. Türkiye, hakkındaki yanlış algılamaları yıkmanın, olumlu bir imaj oluşturmanın ve toplumlararası diyalog kurmanın yolunun kamu diplomasisinden geçtiğinin farkına varmıştır. Türkiye’nin bu hedeflerine ulaşabilmesi için stratejik tüm değerlerini kullanması gerekmektedir. Bu şekilde hareket ederek hem milli menfaatlerini korumuş olacak, hem de yeni iş birlikleri gerçekleştirecektir.⁷⁶

Bugün hem akademik çevrelerin hem de devletlerin içinde yaşadığımız dünyayı daha yaşanabilir ve güvenilir bir hale getirmek için sert güç politikalarını bırakıp yumuşak güç politikalarını uygulama gerekliliği doğmuştur. Bir dış politika aracı olan kamu diplomasisinin uluslararası ilişkiler sisteminde gereği ve önemi giderek artmakla birlikte, barışın silahlarla değil insanların gönüllerini fethederek akıllarına hitap ederek kazanılacağına önemi daha anlaşılır hale gelmiştir.⁷⁷

Sonuç olarak günümüz diplomasisi aktörleri, sadece sayıları bakımından artış göstermekle beraber, aynı zamanda farklılıkları da artış göstermiştir. Artık siyasetçiler, lobiler, basın ve hükümet dışındaki farklı kurumlar, günümüz diplomasisinin başrol oyuncularını olmuşlardır. Özellikle belirtmek gerekirse bunlar arasında hükümet dışı kuruluşların uluslararası ilişkilerin yürütülmesindeki payı büyük ölçüde artmıştır. Uluslararası ilişkiler sadece devletlerarasında gerçekleşen ilişkilerin dışına çıkmış; kamuoyları arasında sürdürülen bir faaliyete dönüşmüştür.⁷⁸

Sonuç

Karşımızda değişen bir dünya, çok boyutluluk kazanan bir uluslararası ilişkiler sistemi ve bu durumun ortaya çıkarmış olduğu ülkeler arasında stratejik güç rekabeti bulunmaktadır. Aynı zamanda sistemin ve rekabet alanlarının değişmesi, bu alanda rol oynayan aktörlerin de farklı kimlikler kazanmasını sağlamıştır. Ortaya çıkan bu yeni uluslararası düzende bu kadar çok değişikliğin meydana gelmiş olması, tabii ki ülkelerin dış politikalarını da önemli ölçüde

⁷⁶İnan, *Kamu Diplomasisi ve Halkla İlişkiler Eksenine*, 67-68.

⁷⁷Çakar ve Yıldırım, *Halkla İlişkilerin Kamu Diplomasisinde Etkin Kullanımı*, 97.

⁷⁸Tuncer, *Diplomasinin Evrimi*, 144-145.

etkilemiştir. Bu değişikliklere paralel olarak artık devletler de geçmişte uyguladıkları geleneksel politikalardan vazgeçerek günün koşullarına ve sistemin gerekliliklerine göre politika üretmeye başlamışlardır.

Uluslararası ilişkilerin kurulmasında ve bu ilişkilerin yürütülmesinde önemli bir araç olan diplomasi de kendini bu değişim rüzgârına kaptırmış ve farklı biçimde uygulanarak, ülkeler arasında ilişkileri değişik boyutlara taşımaya başlamıştır. Kısacası değişen sistemler, güçler, dengeler ve aktörler, geleneksel diplomasi anlayışının da değişmesine neden olmuştur. Tüm bu değişimlerin altında birçok sebep yer almaktadır.

Küreselleşen dünya, gelişen teknoloji ve ortaya çıkan yeni stratejik iletişim araçları bu değişimin temelinde yatmaktadır. Bu değişimden nasibini alan geleneksel diplomasi anlayışı artık tek başına devletlerin birbirleri ile olan ilişkilerine ve dış politikada yürütmüş oldukları politikalarına cevap verememektedir. Çünkü yeni uluslararası sistemde ilişkiler sadece devletler arasında yürütülmekten çıkmış devreye birçok ve yeni aktör girmiştir. Bu aktörlerin en önemlileri ise ülkelerin kamuoylarıdır.

Devletler, ulusal ve uluslararası menfaatlerini korumak için yabancı devletlerle kurdukları ilişkilerde o ülkelerin kamuoylarını da dikkate almak zorundadırlar. Meydana gelen bu yeni ilişki biçimleri devletleri farklı diplomasi araçları kullanmaya yöneltmektedir. Çünkü ülkeler yeni küresel sisteme ayak uydurmanın ancak bu şekilde sağlanacağını önemini kavramışlardır. Bu önemin farkına varan ülkeler, geleneksel diplomasi anlayışının yanında yeni uluslararası sistemin gerekliliklerine cevap verebilecek olan kamu diplomasisi faaliyetleri uygulama yolunu seçmişlerdir.

Kamu diplomasisinin temelinde karşılıklı iletişim, ikna etme, inandırma, ifade etme, kendini anlatma gibi unsurlar yer almaktadır. Devletler bu unsurları kullanarak kendilerini dünya kamuoyunda etkili, sözü geçen ve başarılı bir ülke konumuna getirmek için çaba sarf etmektedirler. Kamu diplomasisini bir araç olarak kullanan ülkeler ortadaki ilişki biçimlerini doğru analiz ederek hem bölgelerinde hem de dünyada bir cazibe merkezi olmayı amaçlamaktadırlar. Kamu diplomasisi, bu devletler için çok önemli bir silahtır ve toplumları

etkilemenin etkili yollarından biridir.

Kamu diplomasisi kavramının, diğer kavramlar da olduğu gibi, bilim adamları, akademisyenler, yazarlar; kısacası konuyla ilgilenen kişiler tarafından ülkeden ülkeye de değişiklik gösteren farklı şekilde tanımlamaları yapılmıştır. Yeni Dünya denilen, uluslararası güç dengelerinin, diplomasi yöntemlerinin değiştiği, eski dünyanın kurallarıyla, kalıplarıyla ve alışkanlıklarıyla hareket ederek başarının elde edilemeyeceğinin anlaşıldığı bu yeni dönemde, dış politikada devletlerarası ilişkilerin öneminin giderek azalması, kamuoyu algılamasının önemini artırmaktadır. İşte kamu diplomasisinin gücü ve önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Kamu diplomasisinin ciddiyetle ele alınması, bir dış politika faaliyeti olarak görülmesi ve diğer hedefler ile bağlantılı bir şekilde uygulanması, ülkelere amaçları doğrultusunda birçok fayda sağlayacaktır. Kamu diplomasisini kullanan ülkeler, diğer ülkeler ile ilişkilerini daha barışçıl yollarla sürdürmekte hatta o ülkelerin de devletlerini aşarak doğrudan onların halklarına kendilerini tanıtmaya, anlatmaya ve yanlış izlenimleri yok etme gibi fırsatlar sunacaktır. Ülkelere bu şekilde doğrudan etkide bulunmak, o ülkelerin, kendi istedikleri şekilde politika uygulamalarını da sağlayacaktır.

Kamu Diplomasisi, uluslararası arenada etkili diplomasi çabaları sergileyen, yurtdışı sulh, cihanda sulh politikasını benimseyen, demokrasiye uygun çalışmalar gösteren Türkiye'nin uygulamaya koyması gereken çok önemli bir faaliyettir. Türkiye sahip olmuş olduğu geçmişiyle, değerleriyle, kültürüyle, giderek kalkınan ve güçlenen ekonomisiyle, bölgesinde ve uluslararası arenada sözü geçen siyaseti ile "ince güç" (*Soft Power*) yönünden son derece kapasiteli bir ülke konumundadır. Önemli olan bu gücü küreselleşen dünyada, uluslararası dinamiklerin her gün değiştiği bir ortamda doğru ve etkili kullanmaktır. Bu sebeple Türkiye, kamu diplomasisi mevzusunu milli menfaatleri doğrultusunda çok önemli bir mesele olarak ele almalı, geleceğe yönelik stratejilerinde ve dış politika önceliklerinde ciddi anlamda kullanmalıdır.

İnsanların giderek bilinçlenmesi, dünyadan daha çok haberdar olup bilgilenmesi ve buna bağlı olarak da artan eğitim seviyesi, Türkiye'de özgün ve dinamik ilişki ağları ortaya

çıkarmaktadır. Bu ilişki ağları sayesinde Türkiye'nin seyri, değişim süreklilik ekseninde modernleşmeye doğru yol almaktadır. Bu durum da Türkiye'nin yabancı kamuoylarının ilgi alanlarına girmek için somut adımlar atarak uluslararası arenada farkındalık oluşturmalıdır.

Kaynakça

- Akçadağ, Emine. “Dünya’da ve Türkiye’de Kamu Diplomasisi”, (2010): 1-6. <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/emineakcadag.pdf> (12.10.2019).
- Arı, Tayyar. *Uluslararası İlişkiler ve Dış Politika*. 8. bs. İstanbul: MKM Yayıncılık, 2009.
- Ateş, Şeref. “Yunus Emre Enstitüsü ve Kültürel Diplomasi”. *Kültürel Diplomaside Sınırların Dışında Düşünmek*, editörler Şeref Ateş, Şaban Köktürk ve Melih Barut, 18-25. İstanbul: Yunus Emre Enstitüsü Kültürel Diplomasi Akademisi Yayınları, 2016.
- Cull, Nicholas. *Public Diplomacy: Lessons From The Past*. Los Angeles: CPD Perspectives on Public Diplomacy Figueroa Press, 2009.
- Çakar, Mengü ve Yıldırım, Gonca. “Halkla İlişkilerin Kamu Diplomasisinde Etkin Kullanımı”. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü serisi: 1*, editörler Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk, 71-97. İstanbul: TASAM Yayınları, 2012.
- Çoşkun, Bezen, Balamir. “Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi”. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü serisi: 1*, editörler Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk, 51-59. İstanbul: TASAM Yayınları, 2012.
- Dedeoğlu, Beril. “Güç Kavramı, Kamu Diplomasisi ve Güvenlik”. Ekopolitik Uluslararası İlişkiler Masası – Rapor No: 11-02, Haziran 2011. “Kamu Diplomasisi ve Akıllı Güç”. Hakan Aydın ve Bekir Aydoğan (Röportaj). 74-85. https://www.academia.edu/2519975/G%C3%BC%C3%A7_kavram%C4%B1_kamu_diplomasisi_ve_g%C3%BCvenlik?auto=download (24.10.2019).
- Doğan, Erhan. “Kamu Diplomasisinin Sunduğu Fırsatlar ve Kısıtları Üzerine”. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü serisi: 1*, editörler Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk, 13-30. İstanbul: TASAM Yayınları, 2012.
- Efegil, Ertan. “Kamu Diplomasisine İlişkin Görüşler ve Türk Dış Politikasının Durumu; Ak Parti ve MHP Söylemlerinin Karşılaştırılması”. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü serisi: 1*, editörler Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk. İstanbul: TASAM Yayınları, 2012.
- Erzen, Meltem Ünal. *Kamu Diplomasisi*. 1. bs. İstanbul: Derin Yayınları, 2012.
- Gökırmak, Mert. “Küreselleşen Dünyada Diplomasi: Kamu Diplomasisi”. *Küreselleşen Dünyada Değişimin Farklı Yüzleri: Disiplinler arası Yaklaşım*, editörler Neslihan Sam ve Rıza Sam. Ezgi Kitabevi Yayınları, 2012. Ayrıca Bk. 07.10.2019 https://tasam.org/Files/Icerik/File/kuresellesen_dunyada_diplomasi_kamu_diplomasisi__dafdc1a-3162-4f25-821d-8ed41dd0a506.pdf.

- Gönlübol, Mehmet. *Uluslararası Politika: İlkeler, Kavramlar, Kurumlar*. Ankara: Siyasal Kitabevi, 1993.
- İnan, Ece. “Kamu Diplomasisi ve Halkla İlişkiler Ekseni”. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü serisi: 1*, editörler Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk. İstanbul: TASAM Yayınları, 2012.
- Kalın, İbrahim. “Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi”. *Yükselen Değer Türkiye*, editor Ali Resul Usul, 3-54. İstanbul: MÜSİAD Yayınları, 2010.
- Kocacıyık, Hasan. “Değişen Diplomasi ve Türkiye”. *Avrasya Etüdüleri*, (2019): 163-196.
- Melissen, J. “The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice”. *The New Public Diplomacy, Soft Power in International Relations*, editor by Jan Melissen. New York: Palgrave Macmillan, 2007.
- NYE, Joseph S. *Amerikan Gücünün Paradoksu*. Çeviren: Gürol Koca. Ankara: Literatür Yayıncılık, 2003.
- Nye, Joseph S. *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu: Yumuşak Güç*. Çeviren: Rayhan İnan Aydın. Ankara: Elips Kitabevi, 2005
- Özkan, Abdullah. *Giriş Bölümü. Kamu Diplomasisi Enstitüsü serisi: 1*, editörler Abdullah Özkan ve Tuğçe Ersoy Öztürk, 1-10. İstanbul: TASAM Yayınları, 2012.
- Öztürk, Tuğçe Ersoy. “Dış politikada Etkin Unsur: Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Etkinliği”. <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/tugceersoyozturk.pdf> (25.10.2019).
- Sancar, Aslı. *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler*. 1. bs. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2012.
- Snow, Nancy. “Rethinking Public Diplomacy”. *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. Derleyen: Nancy Snow and Philip Taylor. NY: Routledge, 2009
- Tuncer, Hüner. *Diplomasinin Evrimi, Gizli Diplomasiden Küresel Diplomasiye*. İstanbul: Kaynak Yayınlar, 2009
- Yağmurlu, Aslı. “Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kamu Diplomasisi”, 10-38. <http://kamudiplomasisi.org/pdf/halkla-iliskiler-ve-kamu-diplomasisi.pdf> (07.10.2019).